

I man skona grannen vänder man nattfiol

...det finns nattviol, det visste man väl, men att det finns
fioler, det kanske var en nyhet. Sådana använder man för
att inte störa grannarna.

...byggare växer inte på trän.
...t alla våra violinister, som
...ätter goda fiolbyggare all-
...ärskilt högt. Fiolbyggandet
...ske till en början en hobby
...är i många fall fiolbygga-
...vudsaklig verksamhet efter
... Sjösa-Kalle eller Gottfrid

Karlsson som han i verkligheten
heter, har byggt många fioler i sin
dar. Han kan berätta om fiolbygga-
garens både vedermodor och fröj-
der. I ett reportage på sidan 9 får
vi läsa om Sjösa-Kalle.

Arne Blomberg med sin nyckelharpa.

1961

Nyckelharpan har endast två sörmländska utövare

Södertälje spelmannslag är i den lyckliga situationen att ha den ena av Södermanlands två nyckelparpospelare knuten till sig. Det är unge Arne Blomberg som vid studentexamen presenterades en nyckelharpa, ett instrument, känt i Sverige sedan 1500-talet, och som nu upplever en renässans. Mer utbrett är emellertid inte nyckelharpospelandet ännu, än att det utövas av hundratalet spelmän i Sverige.

Den andra spelmannen i Södermanland med nyckelharpa som specialitet är Liljeholm i Gnesta, berättar hr Arne Blomberg för LT. Han är förresten nere i Tjeckoslovakien och spelar uppländska låtar för tillfället. Uppland har varit det landskap som haft mest nyckelharpor. Det sammanhänger kanske med att vallonererna förde med sig instrumentet nere i från Europa under 1600-talet. Dessutom är huvuddelen av den uppländska folkmusiken skriven för nyckelharpa.

Instrumentet är mer fiol än en

harpa och närmaste släktingen är gigan den gamla folkinstrumentet nämt i västgöotalagen i samband med lekares rätt.

Nyckelharpan har utvecklats sedan 1500-talet då spelsträngarna endast var 3. Den nya typen tillkom vid sekelskiftet och har bl. a. 12 resonanssträngar. Det förekommer heller ingen seriemässig tillverkning av instrumentet, "Världsmästaren på nyckelharpa", Erik Sahlström, senast sedd i TV i ett folkmusikprogram, bygger två instrument om året.